1e ADDENDUM FINANCIEEL STATUUT: TOEREKENEN OVERHEAD

1e ADDENDUM FINANCIEEL STATUUT: TOEREKENEN OVERHEAD

9. Overhead 2

9.1 Wettelijk kader 2

9.2 Provinciaal kader (Verordening financieel beleid, beheer en organisatie Noord-Brabant) 2

9.3 Uitwerking beleid Overhead 3

9.3.1. concretisering van de definitie van overhead 3

9.3.2. de toerekening van overhead. 3

9.3.3 Methode van toerekening 5

9. Overhead

9.1 Wettelijk kader

Het wettelijk kader rondom overhead wordt gevormd door het BBV (Besluit begroting en verantwoording gemeenten). Het BBV heeft een definitie opgenomen van overhead in artikel 1.1 lid l.

Overheadkosten: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.
Verder zijn er bepalingen in de BBV opgenomen over hoe overhead verantwoord moet en kan worden.

Voor een juiste interpretatie van alle artikelen van de BBV heeft de commissie BBV een Notitie overhead gepubliceerd die verder in gaat op de inhoud en reikwijdte van het begrip overhead. Daarnaast wordt in de notitie duiding gegeven aan de onderwerpen die in directe relatie met overhead staan.

Een belangrijk aspect hierin is de verantwoording van overhead. Overhead moet centraal worden verantwoord in de begroting en jaarstukken. Hierop is een uitzondering gemaakt voor voorziening groot onderhoud, investeringen en grondexploitatie, waar later op ingegaan wordt.

9.2 Provinciaal kader (Verordening financieel beleid, beheer en organisatie Noord-Brabant)

Naast dit wettelijke kader heeft Provinciale Staten in de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie Noord-Brabant een aantal kaders vastgesteld ten aanzien van overhead.

Artikel 4.1 lid 1
Aan investeringen in vaste activa worden geen indirect kosten of rente toegerekend.
Dit houdt in dat er geen overhead wordt toegerekend aan investeringen.
Artikel 4.5
Voor de berekening van de prijzen en tarieven voor rechten als bedoeld in artikel 225 van de Provinciewet betrekken Gedeputeerde Staten naast de directe kosten alleen die indirecte kosten die rechtstreeks samenhangen met de door de provincie verleende diensten.

Kenmerkend van overheadkosten is dat deze kosten samenhangen met de sturing en ondersteuning van het primaire proces. Dit impliceert dat de kosten die niet rechtstreeks samenhangen met de verleende diensten, in de bovenstaande bepaling in de verordening aangeduid als indirecte kosten, worden geïnterpreteerd als overhead. Daaruit volgt dat bij de berekening van de prijzen en tarieven voor rechten als bedoeld in artikel 225 van de Provinciewet geen overhead wordt toegerekend.

Al het overige beleid omtrent Overhead valt onder 4.7 lid 1
Gedeputeerde Staten stellen voor het goed functioneren van het begrotings- en verantwoordingsproces financieel- en begrotingsbeleid vast en informeren Provinciale Staten hierover.

9.3 Uitwerking beleid Overhead

Om te voldoen aan de notitie overhead van de commissie BBV in paragraaf 9.1, moeten er drie aspecten worden uitgewerkt.

1. Een nadere concretisering van de definitie van overhead.
2. De toerekening van overhead
3. De methode van toerekening

9.3.1. Concretisering van de definitie van overhead

Bij de invulling van wat overhead is, sluiten we aan bij het IV3 informatievoorschrift voor provincies dat elk jaar door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt gepubliceerd.

Binnen de provincie Noord-Brabant wordt als overhead gerekend:

1. De materiële bedrijfsvoering budgetten, welke verantwoord worden onder
   - bedrijfsvoering
   - administratie
   - ondersteuning bestuur en management
   - beleid en advisering
   - informatisering en automatisering
   - dienstverlening

   incl. evt. kapitaallasten
2. De overige personele kosten (w.o. persoonlijk ontwikkelbudget, werving en selectie)
3. De salariskosten (capaciteitskosten) van de concernprogramma's op basis van de capaciteitsverdeling en programma overstijgende capaciteit, zoals opgenomen in de opgavestructuur.

9.3.2. De toerekening van overhead.

De volgende stap na het onderscheid wel of geen overhead, is de keuze die de provincie moet maken om de overhead al dan niet toe te rekenen aan grondexploitaties, investeringen, onderhoudsvoorzieningen, heffingen leges, tarieven, (externe) subsidies en diensten aan derden.

Bij de toerekening van overhead maken we een onderscheid tussen het toerekenen van overhead in de interne begrotingsstructuur (toegestaan bij investeringen, grondexploitaties en onderhoudsvoorziening) en het extra comptabel toerekenen van overhead (om dit in afrekeningen met derden en/of tarieven te kunnen meenemen).

Overhead aan investeringen, grondexploitatie en onderhoudsvoorziening:

In de verordening is reeds bepaald dat het toerekenen aan investeringen niet plaatsvindt. Bij het toerekenen van overhead aan investeringen, worden kosten naar de toekomst doorgeschoven, terwijl ze feitelijk geen zelfstandig meerjarig economisch nut opleveren. In het verlengde daarvan is het daarom ook logisch geen overhead toe te rekenen aan onderhoudsvoorziening en grondexploitatie.

Extra comptabel toerekenen van overhead:
Het toerekenen van overhead aan heffingen, leges, tarieven, (externe) subsidies en diensten aan derden mag niet verwerkt worden in de begrotingsstructuur. De overhead wordt centraal verantwoord en alleen in de kostprijsberekening kun je overhead extra comptabel toerekenen in de tariefstelling voor derden. Dit betekent dat we in deze gevallen geen overhead toerekenen in de begroting aan programma's, maar wel de mogelijkheid geven om in de afrekening met derden overhead mee te nemen ter voorkoming van een begrotingstekort.

Hierbij maken we een onderscheid in publiekrechtelijke producten en diensten en privaatrechtelijke producten en diensten.

<u>Publiekrechtelijke producten en diensten</u>
Voor producten en diensten die de provincie levert op basis van wettelijke taken, zoals leges en belastingen, is er minder vrijheid in het bepalen van de tarieven. De provincie moet zich houden aan wettelijke regels voor de kostprijsberekening en de hoogte van de tarieven, waardoor de tarieven maximaal 100% kostendekken mogen zijn.
In de verordening is bepaald dat er geen overhead wordt toegerekend aan prijzen en tarieven voor rechten als bedoeld in artikel 225 van de Provinciewet. We nemen derhalve overhead niet extra comptabel mee in de afrekening via de tarieven en prijzen.

<u>Privaatrechtelijke producten en diensten</u>
Voor producten en diensten op privaatrechtelijke grondslag, diensten voor derden heeft de provincie meer vrijheid om te komen tot een kostprijs. Ten aanzien van toerekening van overhead is er dus ook meer vrijheid en kan de kostprijs mede op basis van onderhandeling worden bepaald. Voor producten en diensten op privaatrechtelijke grondslag en diensten met derden wordt bij de uitwerking van de methode een aantal mogelijkheden uitgewerkt die hierbij betrokken kunnen worden, waarbij de toepassing altijd afhankelijk kan zijn van onderhandeling en wettelijke regelingen.

Als een bestuursorgaan een economische activiteit verricht op grond van wet markt en overheid worden ten minste integrale kosten in rekening gebracht. Dit is niet het geval als overheden diensten voor elkaar verrichten.

9.3.3 Methode van toerekening

Bij het extracomptabel toerekenen van overhead maken we gebruik van een opslagpercentage op het uurtarief van medewerkers.

Daarbij maken we onderscheid in twee percentages

1. een integraal opslagpercentage;
2. een opslagpercentage rekening houdend met een redelijk deel van de overhead.

De percentages worden bij de vaststelling (in jaar t-1) van de begroting voor jaar t vastgesteld en zijn van toepassing op het begrotingsjaar t.

ad 1
Het integrale opslagpercentage wordt toegepast bij activiteiten vallend onder Wet markt en overheid, i.v.m. voorkoming van verkapte subsidie.

ad 2
Het opslag percentage bestaat uit de materiele overhead en een redelijk deel van personele overheadkosten die toe te rekenen zijn aan de sturing en ondersteuning van medewerkers en de hiermee samenhangende bedrijfsvoering processen. Dit percentage wordt gebruikt bij diensten aan derden, w.o. medeoverheden maar ook in de afrekening van SPUKS en (Europese) subsidies.

NB.

- Bij privaatrechtelijke overeenkomsten kan de prijs tot stand komen door onderhandeling. Bovenop de kosten incl. overhead kan een winstopslag in de prijs zitten. De volledige vergoeding wordt als bate op het inhoudelijke taakveld verantwoord. De uitkomst van de onderhandeling bij privaatrechtelijke dienst kan ook impliceren dat overeengekomen wordt tot een overheadpercentage van 0%.
- Bij SPUKS en Europese subsidies kan de regeling nadere bepalingen bevatten t.a.v. de toerekening van overhead, die verhinderen dat het opslagpercentage (ad2) wordt toegepast.

Overzicht vormen van toerekening overhead:

Product/dienst	**Verwerking**	**Provinciaal beleid**	**methode**
Investeringen	Intra comptabel	Geen toerekening	n.v.t.
Grondexploitatie	Intra comptabel	Geen toerekening	n.v.t.
Onderhoudsvoorziening	Intra comptabel	Geen toerekening	n.v.t.
Diensten aan derden	Extra comptabel*	Percentage 2**	Opslagpercentage op het uurtarief
SPUKS	Extra comptabel*	Percentage 2***	Opslagpercentage op het uurtarief
Subsidies	Extra comptabel*	Percentage 2***	Opslagpercentage op het uurtarief
Economische activiteiten	Extra comptabel*	Percentage 1 ****(integraal)	Opslagpercentage op het uurtarief
Tarieven en prijzen	Extra comptabel*	Geen toerekening	n.v.t.

* Overhead blijft op taakveld 0.6 overhead verantwoord en kan in de afrekening naar derden worden meegenomen.

** Bij privaatrechtelijke overeenkomsten kan de prijs tot stand komen door onderhandeling. Bovenop de kosten incl. overhead kan een winstopslag in de prijs zitten.

*** De regelingen van SPUK's en Europese subsidies kunnen nadere bepalingen bevatten die verhinderen dat dit percentage wordt toegepast.

**** Bij economische activiteiten vallend onder wet markt en overheid wordt het integrale tarief toegepast, ter voorkoming van verkapte subsidiëring.